

Przystanek historia

<https://przystanekhistoria.pl/pa2/teksty/111681,Wspolpraca-aparatow-bezpieczenstwa-PRL-i-Korei-Polnocnej-w-latach-80-XX-wieku.html>



Straż północnokoreańska w Strefie Wspólnego Bezpieczeństwa. Fot. z zasobu IPN

ARTYKUŁ

Współpraca aparatów bezpieczeństwa PRL i Korei Północnej w latach 80. XX wieku

Autor: MAREK HAŃDEREK 28.11.2024

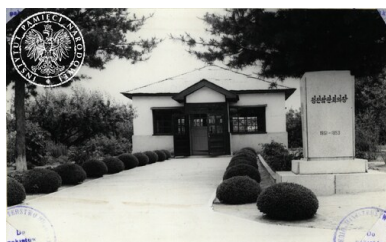
Relacje między komunistyczną Polską i Koreańską Republiką Ludowo-Demokratyczną przez większość okresu Zimnej Wojny były dobre. Najbardziej intensywnie stosunki bilateralne rozwijały się w latach 50., a także 80.

W czasie dekady rządów Wojciecha Jaruzelskiego do tradycyjnych form współpracy: politycznej, gospodarczej i kulturalnej, dodano element nowy, a mianowicie kooperację aparatów bezpieczeństwa obu krajów.

Wzajemny zachwyt dyktatur

Jaruzelski odwiedził KRL-D dwukrotnie. Po raz pierwszy pojechał do niej jako minister obrony narodowej w 1977 r. W swoim raporcie dla władz państwowych wypowiadał się głównie entuzjastycznie na temat tego, co zobaczył, oraz rekomendował pogłębienie współpracy z Koreą Północną na wielu polach. Fakt, że to on rządził Polską w kolejnym dziesięcioleciu, był jednym z czynników sprzyjających zbliżeniu z KRL-D.

Po stronie reżimu północnokoreańskiego także istniały przesłanki na rzecz zacieśniania relacji z komunistyczną Polską. Władze KRL-D postrzegały PRL jako ważnego partnera gospodarczego, politycznego, a także ewentualne źródło pozyskiwania różnych technologii wojskowych. Co więcej, w pełni poparły wprowadzenie przez Jaruzelskiego stanu wojennego, a Kim Il Sung osobiście doceniał, że Jaruzelski zdławił opozycję bez udziału Sowietów.



**Budynek „Pagoda
Pokoju”/„Pagoda Mira”, w którym
w latach 1951-1953 toczyły się
rokowania pomiędzy stronami
walczącymi w wojnie koreańskiej
(jedyne budynki, jakie pozostały z
wioski Panmundżom). Fot. z
zasobu IPN**

Prawdopodobnie rozbięcie „Solidarności” siłami własnymi było jednym z najważniejszych impulsów dla reżimu północnokoreańskiego do zaproponowania władzom PRL w 1983 r. wymiany doświadczeń między aparatami

bezpieczeństwa obu krajów. Po „usilnej” prośbie ze strony Koreańczyków, w lipcu 1983 r. PRL odwiedziła pierwsza delegacja, reprezentująca Ministerstwo Bezpieczeństwa Publicznego oraz Ministerstwo Ochrony Państwa KRL-D. Przedstawiciele północnokoreańskiej bezpieki interesowali się doświadczeniami z pracy MSW, różnego rodzaju wyposażeniem technicznym, przy czym deklarowali chęć uzyskania niektórych egzemplarzy oraz ich zakupu. Ponadto, zwiedzili m.in. jednostkę ZOMO, Wydział Zabezpieczenia Stołecznego Urzędu Spraw Wewnętrznych i Zakład Kryminalistyki.

Współpraca aparatów represji

Opisana wizyta zapoczątkowana serią kolejnych spotkań i konsultacji, które prowadziły do coraz ściślejszej współpracy. Jedną z nich miała miejsce styczniu 1984 r., gdy, na zaproszenie Ministra Bezpieczeństwa Publicznego, z rewizytą do KRL-D pojechał Komendant Główny MO gen. Józef Beim. W trakcie jego pobytu Koreańczycy podkreślali konieczność zacieśniania współpracy i wymiany różnych doświadczeń.

Elementem dalszego zacieśniania współpracy była wizyta dużej delegacji MSW PRL, która towarzyszyła państwowej wizycie Jaruzelskiego w KRL-D we wrześniu 1986 r.

Kolejne spotkania doprowadziły w pierwszej kolejności do podpisania umowy między MSW PRL i Ministerstwem Bezpieczeństwa Publicznego KRL-D, na mocy której od roku akademickiego 1985/1986 w Szkole Głównej Służby Pożarniczej studia inżynierskie rozpoczęło 5 Koreańczyków. Z kolei na przełomie maja i czerwca 1985 r., PRL odwiedził wiceminister Ministerstwa Ochrony Państwa KRL-D, który podczas rozmów z podsekretarzem stanu w MSW PRL, gen. Władysławem Pożogą, ustalił, że bezpieki obu krajów będą wymieniały informacje na temat: struktury, składu osobowego, rezydentur oraz działalności służb wywiadowczych „przeciwnika” skierowanych przeciwko KRL-D i PRL, a także struktur, składu osobowego i metod działania międzynarodowych organizacji terrorystycznych. Ponadto zdecydowano, że obie strony będą wymieniały doświadczenia w dziedzinie operacyjnej oraz dostarczały sobie środków technicznych, niezbędnych w pracy operacyjnej.

Elementem dalszego zacieśniania współpracy była wizyta dużej delegacji MSW PRL, która towarzyszyła państwowej wizycie Jaruzelskiego w KRL-D we wrześniu 1986 r. Przedstawicielstwo MSW, na którego czele stał osobiście minister Czesław Kiszczak, w Korei Północnej realizowało częściowo odmienny od Jaruzelskiego

program. Kiszczak i jego współpracownicy konferowali zarówno z kierownictwem Ministerstwa Ochrony Państwa, jak i Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego. Szef tego drugiego nawoływał do jeszcze ściślejszej kooperacji jego resortu i MSW PRL, a także proponował wymianę delegacji dla omówienia doświadczeń na polu „utrzymania porządku publicznego” i zwalczania przestępczości kryminalnej.



Budynek Misji PRL w Korei. Fot. z zasobu IPN

Kulminacją procesu zbliżenia i współpracy aparatów bezpieczeństwa obu państw było podpisanie umów o współpracy między MSW PRL i dwoma wspomnianymi ministerstwami KRL-D. Pierwsza została sygnowana 31 lipca 1987 r. przez Kiszczaka i Ministra Ochrony Państwa KRL-D. Umowa rozszerzała zakres wymiany informacji o działalności „przeciwnika”, a także na temat organizacji terrorystycznych. Dodatkowo, ustanawiała szeroką współpracę z zakresu kontrwywiadu, współdziałanie przy pozyskiwaniu sprzętu i szkoleniach z użycia techniki operacyjnej oraz pozostawiała pole do podpisywania dalszych protokołów, konkretyzujących poszczególne elementy współpracy. Umowa miała obowiązywać bezterminowo, chyba że któraś ze stron zdecydowałaby się ją wypowiedzieć.

Umowa o współpracy MSW PRL z Ministerstwem Bezpieczeństwa Publicznego KRL-D z upoważnienia Kiszczaka została podpisana przez ówczesnego Komendanta Głównego MO gen. Zenona Trzcíńskiego. Nastąpiło to w Warszawie 14 lutego 1989 r. Miała ona obowiązywać 5 lat, a jeśli żadna ze stron jej nie wypowie, to automatycznie przedłużyć się na kolejny taki okres. W oparciu o jej zapisy oba ministerstwa miały wymieniać informacje i doświadczenia z zakresu zwalczania „szczególnie niebezpiecznych przestępstw”, stosowania metod i środków techniki kryminalistycznej, ruchu drogowego oraz ochrony przeciwpożarowej.

Do samego końca

Współpraca w oparciu o obie wspomniane umowy trwała przynajmniej do początków 1990 r. Warto wspomnieć, że np. w 1989 r. Służba Bezpieczeństwa PRL, wraz z innymi „bratnimi służbami”, pomagała

zabezpieczyć kontrwywiadowczo organizację i przeprowadzenie w KRL-D XIII Światowego Festiwalu Młodzieży i Studentów, który wiązał się z jednorazowym największym napływem obcokrajowców do Korei Północnej w dziejach tego państwa. Z kolei jeszcze w kwietniu 1990 r. Ministerstwo Bezpieczeństwa Publicznego KRL-D zwróciło się z prośbą do MSW o przyjęcie w Polsce kilkusobowej delegacji i zaznajomienie jej z systemem PESEL.

Przemiany demokratyczne w Polsce i zmiany jakie zaszły w aparacie bezpieczeństwa prawdopodobnie spowodowały stopniowe rozluźnianie współpracy z bezpieką północnokoreańską. Brak dostępu do dokumentów z tamtego okresu uniemożliwia jednak odtworzenie tego procesu.

COFNIJ SIĘ